

NOĆ

biologije i ekologije

16:00-17:00	Vreme predviđeno za posetu vrtića pre otvaranja manifestacije
17:00-17:45	Svečano otvaranje manifestacije Maskenbal
17:30-22:00	Program u amfiteatrima 1 i 2

Amfiteatar 1 (predavanja)

Za svako predavanje je predviđeno 30 minuta trajanja i 10 minuta pauze pre početka sledećeg

17:30-18:10	Drvo je blagorodno, pa će da nagradi... Doc. dr Uroš Stanković, Pravni fakultet u Novom Sadu	Drvo je blagorodno, pa će da nagradi: Kakve su bile šume Srbije pre dvesta godina i zašto su počele da nestaju? Na ovom predavanju vraćićes se u XIX vek i saznati kakvim zakonima i uredbama je tadašnja vlast pokušavala da zaustavi sve veću seču. Čućeš zanimljive, ponekad i neverovatne odredbe starih zakona o šumama, kao i priče o tome kako su ih ljudi kršili ili hrabro branili. Istorija i ekologija nikada nisu bile ovako blizu!
18:10-18:50	Večita dilema: da li geni ili odgoj određuju ponašanje? Prof. dr Borislav Čabrilo, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad	Večita dilema: da li geni ili odgoj određuju ponašanje?: Da li je beba „na mamu“ ili „na tatu“? I zašto to isto dete kasnije razmišlja potpuno drugačije od oba roditelja? Ljudi se vekovima pitaju da li nas oblikuju geni ili odgoj, a biolozi imaju odgovor koji će te možda iznenaditi: istina je negde na pola puta. Na ovom predavanju saznaćeš kako DNK i okruženje zajedno, tokom razvića, oblikuju ponašanje životinja. Otkrićeš i fascinantne paralele sa ponašanjem nas ljudi. Možda posle predavanja i sopstvenu porodicu pogledaš drugim očima!
18:50-19:30	Čudesne gljive Dr Eleonora Čapelja, Prirodno-matematički fakultet,	Gljive čine jedno od najraznovidnijih i najzanimljivijih carstava živog sveta, a njihova uloga u prirodi je gotovo nezamenljiva. Na predavanju „Čudesne gljive“ zavirićemo u skriveni svet gljiva i otkriti koliko su one

	Novi Sad	neobične, važne i fascinantne. Saznaćemo kako gljive žive, rastu i razmnožavaju se i kako sarađuju sa biljkama i drugim organizmima. Takođe, upoznaćemo se na koji način gljive mogu pomoći ljudima u borbi sa bolestima i kako mogu pomoći u rešavanju nekih od najvažnijih problema savremenog sveta kao što je zagađenje životne sredine. Upoznaćemo se sa vrstama koje formiraju izuzetno lepa plodna tela (pečurke), koje svelte u mraku i koje menjaju ponašanje svojih domaćina. Predavanje "Čudesne gljive" će nas podsetiti da priroda često krije svoje najneverovatnije priče upravo na mestima koja ne primećujemo.
19:30-20:20	Večne hemikalije – od teflona do toksikologije budućnosti Dr Bojana Stanić, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad	Per- i polifluoroalkilne supstance (PFAS), poznate kao „večne hemikalije“, već decenijama se koriste u brojnim proizvodima koji nas okružuju, a njihova izuzetna postojanost dovela je do širokog prisustva u životnoj sredini i organizmu čoveka. Tokom predavanja saznaćemo šta su PFAS, kako dospevaju do nas, šta danas znamo o njihovim mogućim efektima na zdravlje i zašto je procena njihovog rizika toliko složena. Poseban deo biće posvećen „toksikologiji budućnosti“ – novim pristupima koji kombinuju humane ćelijske modele, molekulske odgovore i računarsko modelovanje kako bismo bolje razumeli koje su doze relevantne za čoveka i zašto ista izloženost ne mora značiti isti rizik za sve.
20:20-21:00	#SrbijaCveta2026 – Od istorijske tradicije do savremene građanske nauke Dr Milica Rat, Prirodno-matematički fakultet, Novi Sad	Građanska nauka poprimila je izuzetan značaj u poslednjoj deceniji, uz sve veći podsticaj naučnoj zajednici da se otvori prema javnosti. Međutim, pogrešno je verovati da je građanska nauka izum 21. veka. Razvoj digitalnih medija, interneta i društvenih mreža samo je proširio njene domete. Kada se osvrnemo na istoriju, vidimo da su temelj našeg obrazovanja i botanike postavili upravo građani u saradnji sa naučnicima. O tome svedoče istorijski primeri poput čuvenog otkrića Pančićeve omorike, koje je bilo rezultat dvodecenijske neumorne saradnje Josifa Pančića i lokalnog stanovništva. Inspirisana ovom bogatom tradicijom, pokrenuta je inicijativa #SrbijaCveta2026 sa jasnom misijom: da prikupimo dragocene botaničke podatke i istovremeno ukažemo na činjenicu da biljke u Srbiji cvetaju tokom svih 365 dana u godini. Od 1. januara do 31. decembra 2026. godine, zajedno sa građanima prate se i dokumentuju sve fenofaze biljnog sveta širom naše zemlje. Zahvaljujući izuzetnom odzivu i entuzijazmu zajednice na terenu i društvenim mrežama, ova inicijativa je prerasla u projekat „Srbija cveta 2026: od posmatrača do istraživača“, zvanično podržan od strane Centra za promociju nauke. Kroz ovaj projekat,

		prikupljeni terenski podaci dobijaju trajnu naučnu vrednost deponovanjem u registre Herbarijuma BUNS na Prirodno-matematičkom fakultetu u Novom Sadu. Time direktno gradimo savremenu bazu fenoloških podataka i postavljamo čvrste osnove za nastavak ovog nacionalnog monitoringa i tokom 2027. godine. Pridružite nam se na predavanju gde ćemo razgovarati o tome kako svakodnevna posmatranja prirode postaju deo naučne istorije i kako svi zajedno možemo doprineti očuvanju i razumevanju biodiverziteta Srbije!
21:00-21:40	Tajland izvan okvira turističkih vodiča - kroz prizmu studenata na razmeni David Fic, Poljoprivredni fakultet, Novi Sad	Šta jedan student biologije može da otkrije na drugom kraju sveta za nepune tri nedelje? Ovo predavanje donosi priču o studentskoj razmeni na jugu Tajlanda, tokom koje smo, pored boravka i upoznavanja sa Univerzitetom u Hat Jaiju, imali priliku da kroz terensku nastavu upoznamo izuzetno raznovrsne tropske ekosisteme ovog regiona. Predavanje nastoji da prikaže studentsku razmenu kao mnogo više od boravka u drugoj zemlji – kao priliku da se nauka upozna neposredno, priroda sagleda iz drugačije perspektive, a kultura jednog udaljenog kraja sveta doživi iz prve ruke. Kroz ovo iskustvo, Tajland postaje prostor u kojem se uči ne samo o biologiji, već i o značaju izlaska izvan poznatih okvira.

Amfiteatar 2 (debata i kviz)	
18:00-20:00	Debata
20:00-22:00	NBE Pab kviz

RADIONICE

Nevidljivi svet

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Izoluj DNK	Vežbaonica 3 (I sprat)	Da li si se ikada zapitao kako izgleda DNK? Na ovoj radionici postaćeš pravi mali naučnik i izolovati DNK iz voća! Dobićeš svoju epruvetu i komadiće voća koje ćeš usitniti, a zatim dodati nekoliko sastojaka koji će pomoći da se DNK oslobodi iz ćelija. Kada sve pripremiš, pažljivo ćemo dodati etanol i posmatrati kako se na granici između slojeva pojavljuje beličasta masa – DNK! Na kraju ćeš moći pažljivo da je izdvojiš pomoću štapića. Zasuči rukave, uključi istraživački duh i otkrij DNK skriven u voću!
Tragom kiselina i baza	Vežbaonica 3 (I sprat)	Šta nam boja može reći o nekoj supstanci? Na ovoj interaktivnoj radionici učesnici će istraživati svet kiselina i baza uz pomoć pH indikatora i različitih rastvora. Posmatrajući promenu boje, učesnici će otkrivati pH vrednost rastvora i povezivati je sa odgovarajućom sličicom namirnice.
DNK puzla	Vežbaonica 3 (I sprat)	Da li znaš kako izgleda DNK i kako se njeni delovi međusobno povezuju? Na ovoj radionici postaćeš pravi mali genetičar! Dobićeš jedan lanac DNK, a tvoj zadatak je da pomoću puzle sastaviš njegov komplementarni lanac. Prati pravila sparivanja i pažljivo pronađi odgovarajući deo za svaki deo lanca. Kroz igru ćeš otkriti kako je DNK građena i kako njeni delovi „prepoznaju“ svoje parove.
Budi molekularac	Vežbaonica 3 (I sprat)	Radionica „Budi molekularac“ osmišljena je kao interaktivna simulacija molekularno-biološke laboratorije, namenjena deci i svim zainteresovanim odraslim posetiocima. Njen cilj je da na jednostavan i pristupačan način posetiocima približi osnovne principe laboratorijskog rada. Tokom radionice posetioći se upoznaju sa osnovnim laboratorijskim priborom i jednostavnim tehnikama, kroz praktične aktivnosti koje im omogućavaju da neposredno iskus kako izgleda rad u molekularno-biološkoj laboratoriji.
Maybe baby	Vežbaonica 3 (I sprat)	Da li si se ikada zapitala zašto se telo menja tokom menstrualnog ciklusa? I da li možeš da otkriješ kada se dešavaju plodni dani? Na ovoj radionici postaćeš mali istraživač! Najpre ćemo kroz kratka pitanja pokušati da otkrijemo šta nam različiti znaci koje telo pokazuje govore o tvom ciklusu. Zatim ćemo napraviti preparat od pljuvačke i posmatrati ga pod mikroskopom. Uporedićemo tvoje odgovore na pitanja o telesnim signalima sa onim što vidimo pod mikroskopom i saznati kako hormoni utiču na

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		promene u telu kao i znaš li čitati signale koje telo šalje. Čekaju te mikroskop, zanimljivi eksperimenti i mnogo novih otkrića!
Kakav je vaš biološki ritam?	Vežbaonica 3 (I sprat)	Radionica "Kakav je vaš biološki ritam?" edukativna je aktivnost namenjena širokoj publici, sa ciljem da na jednostavan i razumljiv način predstavi hronobiologiju – nauku koja proučava biološke ritmove i njihov uticaj na zdravlje i svakodnevni život. Kroz kratko izlaganje posetioci saznaju kako organizam meri vreme, na koji način svetlost i navike oblikuju unutrašnji "sat" i zašto je usklađenost sa sopstvenim ritmom važna za zdravlje. Posetioci će imati priliku da urade i kratko testiranje hronotipa, kroz koje mogu saznati da li pripadaju "jutarnjem" ili "večernjem" tipu, uz osnovno objašnjenje šta ta razlika znači za organizaciju sna i svakodnevnih aktivnosti.
Laboratorijska zbrka	Vežbaonica 6 (I sprat)	U laboratoriji za genetiku dogodila se zbrka! Uzorci DNK su se pomešali, a oznake su nestale. Istraživači ne znaju koji uzorak pripada kojoj vrsti i potrebna im je tvoja pomoć! Na ovoj radionici postaćeš pravi mali genetičar i istraživač. Tvoj zadatak je da pažljivo pripremiš uzorke, analiziraš rezultate i rešiš ovu laboratorijsku misteriju. Kroz zabavnu igru i eksperimente saznaćeš kako izgleda rad u genetičkoj laboratoriji i naučićeš kako pomoću DNK možemo lako da identifikujemo različite organizme. Spremi svoju radoznalost i pridruži nam se - čekamo te!
Skriveni tragovi stanovnika šume	Vežbaonica 6 (I sprat)	U šumi se kriju brojni tragovi njenih stanovnika, čak i kada oni nisu tu. Znaš li koji trag pripada kojoj životinji? Dođi da otkrijemo zajedno! Na ovoj radionici zavirićeš u Petri posude i prepoznati neobične tragove – od dlaka i perja, do cvetova i kapljica krvi. Nakon toga postaješ pravi istraživač: kroz zabavnu hemijsku čaroliju mućkaćeš i kapati šarene tečnosti kako bi izvukao skrivenu DNK! Kada spakuješ svoj uzorak u kutiju za transport, avantura se nastavlja za susednim stolom. Tamo ćeš očitati tajanstvene kodove i konačno otkriti kojoj životinji pripada tvoj trag!
Paleta mikrosveta: Umetnost i uloge bakterijskih pigmenata	Vežbaonica 6 (I sprat)	Da li si ikada video ljubičastu bakteriju? Na ovoj radionici zavirićeš u šareni svet mikroorganizama i otkriti da bakterije mogu biti mnogo zanimljivije nego što izgleda! Videćeš žive bakterijske kulture u Petrijevim šoljama, uključujući vrste koje stvaraju upečatljive ljubičaste, crvene i druge pigmente. Saznaćeš zašto bakterije proizvode ove boje, čemu one služe i kakvu ulogu imaju u prirodi. Otkrićeš i da bakterije nisu samo izazivači bolesti, mnoge su važne za ekosisteme, nauku i biotehnologiju. Dođi da upознаš mikroorganizme u njihovom najšarenijem izdanju!

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Lovci na bakterije: Nevidljivi svet bakteriofaga	Vežbaonica 6 (I sprat)	Da li znaš da postoje virusi koji mogu da napadnu bakterije? Zovu se bakteriofagi, ili skraćeno - fagi! Na ovoj radionici zavirićeš u njihov neverovatan svet i saznati kako pronalaze bakterije, kako ih napadaju i šta se tada dešava. Moći ćeš da vidiš i prave laboratorijske primere - male prozirne krugove na bakterijskoj podlozi, koji pokazuju gde su fagi uništili bakterije. Saznaćeš i kako naučnici proučavaju fage i zašto bi oni jednog dana mogli da pomognu u borbi protiv bakterija koje više ne reaguju na neke antibiotike. Dođi da upoznaš najmanje saveznike nauke!
Zaviri u svet mikroorganizama	Vežbaonica 6 (I sprat)	Šta se zapravo krije na parčetu buđavog hleba ili u kapi vode iz bare? Na ovoj radionici ti biraš šta želiš da istražiš u ovom uzbudljivom putovanju iz makro u mikro svet! Upravljaš „zumiranjem“, korak po korak, od pogleda golim okom, preko lupe, pa sve do mikroskopa. Usput ćeš otkriti da su mikroorganizmi svuda oko nas, čak i na hrani i predmetima koje svakodnevno koristiš, i saznati zašto su toliko važni za prirodu i za nas.
Svet u kapi vode	Vežbaonica 7 (I sprat)	Upoznajte se sa mikroskopskim svetom koji se može naći u skoro svakoj kapi vode iz prirode. Posetioci će moći da zavire u potpuno novi svet koji se nalazi svuda oko njih, a da većina nije svesna njegovog postojanja. U okviru radionice posmatraće se protozoe, dupljari, rotatorije i zglavkari na preparatima jezerske, barske i rečne vode. Zainteresovani će biti u mogućnosti da samostalno naprave preparat i posmatraju ga pod mikroskopom ili lupom uz stručnu pomoć.

Svet biljaka

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Složi pravu sliku - izazov pod mikroskopom!	Vežbaonica 12 (I sprat)	Kako izgleda list kada ga posmatramo pod mikroskopom? A stablo? Na ovoj zanimljivoj radionici posetioci će zaviriti kroz mikroskop i otkriti kako izgledaju preparati lista i stabla različitih biljnih vrsta. Nakon posmatranja sledi pravi izazov – slaganje puzzle slagalice! Zadatak je da pažljivim posmatranjem složiš slagalicu tako da njena slika bude potpuno ista kao slika preparata koju si video pod mikroskopom. Ali to nije sve! Ko uspešno reši mikroskopski izazov i složi sliku, dobija zasluženno iznenađenje. Pogledaj, istraži, zapamti i složi – nauka je prava slagalica!
Zaviri u skriveni svet biljaka!	Vežbaonica 12 (I sprat)	Da li ste znali da se u biljkama kriju pravi mali kristali? Na ovoj radionici posetioci će imati priliku da samostalno zavire kroz mikroskop i otkriju

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		neobične strukture skrivene u različitim biljnim organima. Uz malo istraživačkog duha, potražiće družu i rafide – sitne biljne kristale koji pod mikroskopom izgledaju kao male zvezdice, iglice i svetlucavi oblici. Kroz posmatranje i otkrivanje mikroskopskih detalja, učesnici će saznati da biljke kriju čitav jedan nevidljivi svet koji ne možemo uočiti golim okom.
Biljke iz drugog ugla	Vežbaonica 12 (I sprat)	Na ovoj radionici posetioći će imati priliku da zavire u nevidljivi svet biljaka i otkriju šta se nalazi ispod površine lista, stabla, korena i drugih biljnih organa. Posmatrajući mikroskopske preparate, upoznaće se sa čarobnom anatomskom građom biljaka koje svakodnevno vidamo oko sebe, ali čije tajne ne možemo otkriti golim okom. Kroz mikroskop će običan list ili stablo postati potpuno novi svet – pun neobičnih oblika, struktura i detalja koji podsećaju na male prirodne umetničke slike.
Prepoznavaj biljku po mirisu	Vežbaonica 12 (I sprat)	Zatvorite oči, pomirišite i pokušajte da pogodite o kojoj biljci je reč! Kroz igru i istraživanje posetioći će upoznati lekovite biljke, povezujući njihov karakterističan miris sa izgledom. Ali šta se zapravo krije iza tih prepoznatljivih mirisa? Pogled kroz mikroskop otkriće male strukture u biljkama iz kojih se oslobađaju etarska ulja – upravo ona koja biljkama daju njihove prepoznatljive mirise. Kroz kratko i zanimljivo predstavljanje, učesnici će saznati kako izgledaju ove mikroskopske „mirisne fabrike“ i otkriti da se iza svakog poznatog mirisa krije zanimljiva priča o građi i funkciji biljke. Pomiriši. Pogodi. Zaviri pod mikroskop – i otkrij odakle biljkama njihov miris!
Biljna apoteka bez etiketa	Vežbaonica 13 (I sprat)	Postani pravi biljni detektiv i istraži tajanstvenu „Biljnu apoteku bez etiketa“! Na našem štandu čekaće te nepoznati listovi, cvetovi, plodovi, korenovi i drugi delovi lekovitih biljaka. Tvoj zadatak je da pomoću vida, dodira i mirisa otkriješ koja se biljka krije u posudi. Da li ćeš prepoznati kamilicu, nanu, žalfiju ili lipu? Nakon tvoje pretpostavke otkrićemo pravi odgovor i saznati zanimljivosti o biljci, njenom mirisu, izgledu i upotrebi. Dođi, istražuj, pogađaj i otkrij koliko tvoje čulo mirisa može da bude dobar biljni detektiv!
Dešifruj biljku!	Vežbaonica 13 (I sprat)	Da li možeš da otkriješ kojoj biljnoj porodici pripada biljka koju vidiš? Na ovoj radionici naučićeš kako da prepoznaješ biljke pomoću jednostavnih ključeva za identifikaciju – kroz slike, pitanja i zanimljive tragove. Saznaćeš kako naučnici razlikuju biljke, po čemu se one međusobno razlikuju i kako se grupišu u biljne porodice. Naučićeš i kako se prave ključevi koji nam pomažu da odgonetnemo „ko je ko“ u

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		biljnom svetu. Uzmi lupu, pažljivo posmatraj i kreni u potragu! Da li možeš da rešiš biljnu misteriju?
Tajne četinarara: Kako da na osnovu šišarke otkriješ o kom drvetu je reč?	Vežbaonica 13 (I sprat)	Na stolu te čekaju šišarke različitih četinarara - od smrče i Pančićeve omorike do sekvoje, borova, ariša i kleke. Izaberi onu koja ti je najzanimljivija i započni svoju misiju otkrivanja vrste! Uz pomoć ključa za determinaciju prati tragove, upoređuj osobine i korak po korak otkrij kom četinaru pripada tvoja šišarka. Kada rešiš zadatak, saznaćeš zanimljive priče o toj vrsti - koje je drvo najveće na svetu, koji četinar raste samo kod nas i koji četinar gubi svoje iglice tokom zime. Uspešno završi misiju i osvoji diplomu za mladog istraživača!
Odakle sam ja?	Vežbaonica 13 (I sprat)	Biljna ekspedicija oko sveta! Da li možeš da otkriješ gde u svetu rastu neobične i zanimljive biljke? Tvoj zadatak je da fotografije biljaka postaviš na kartu sveta, tamo gde se one prirodno javljaju. Ali, pažljivo biraj! Neke biljke rastu samo na jednom mestu na Zemlji, neke su pravi „živi fosili“, dok druge imaju potpuno neobičan izgled ili način razmnožavanja. Kada završiš, zajedno ćemo proveriti tvoje odgovore i otkriti zanimljive priče o biljkama, njihovim staništima i neverovatnim osobinama. Spremi se za putovanje kroz biljni svet!
Biljke okupatori	Vežbaonica 13 (I sprat)	Da li znaš da neke biljke mogu da se šire veoma brzo i potisnu vrste koje prirodno rastu kod nas? Na radionici ćeš upoznati invazivne biljke koje možemo pronaći u našem okruženju i naučiti kako da ih prepoznaš. Otkrićeš odakle su došle, kako su stigle do naših krajeva i zašto mogu predstavljati problem za prirodu, ali i za zdravlje ljudi. Saznaćeš i šta možemo da uradimo kako bismo sprečili njihovo širenje i zaštitili naše autohtone biljke. Upoznaj biljne osvajače i postani čuvar prirode!
Misija iz vazduha	Hol (I sprat)	Zavirite u prirodu iz potpuno nove perspektive! Složite svoj ekosistem, a zatim otkrijte kako isti pejzaž izgleda iz vazduha i iz svemira. Pogledajte šta vidi dron, a šta satelit, pronađite različita staništa i otkrijte promene koje se izbliza možda i ne primećuju. Isprobajte zanimljive interaktivne igre i saznajte kako savremene tehnologije pomažu ekolozima da istražuju i prate prirodu. Slažite, snimajte, istražujte i otkrijte prirodu iz sasvim novog ugla!
Večni ekosistemi - Zatvoreni biljni terarijumi	Hol (I sprat)	Radionica posetiocima svih generacija praktično i vizuelno približava funkcionisanje zatvorenih biljnih terarijuma kao fascinantnih, samoodrživih mini-ekosistema. Kroz izložene gotove terarijume različitih oblika i dimenzija, kao i razgovor sa demonstratorima, posetioci će naučiti više o ciklusima kruženja nutrijenata, vode i gasova

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		unutar terarijuma. Poseban edukativni segment činiće staklene posude sa jasnim prikazom preseka svih slojeva (drenaža, aktivni ugalj, specijalizovani tropikalni supstrat) i praktične smernice kako terarijumske biljke mogu godinama samostalno da opstaju u zatvorenom prostoru.
Herbarska izložba	Hol (I sprat)	Zavirite u raznovrsni svet biljaka i otkrijte bogatstvo flore kroz pažljivo sakupljene i osušene biljne primerke. Upoznajte različite biljne vrste, uočite njihove zanimljive osobine i saznajte kako se biljke čuvaju i proučavaju pomoću herbarijuma.

Svet čoveka

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Ja kao genetsko remek-delo	Hol Departmana (prizemlje)	Otkrijte kako nauka može da stvara umetnost! Na ovoj STEAM radionici spajamo biologiju, matematiku i fluid art tehniku slikanja. Svaki učesnik postaje mali genetičar sa zadatkom da od „majčinih” i „očevih” hromozoma (ukupno 46) sastavi sopstveni genetski kod. Prebrojavanjem boja hromozoma deca dolaze do jedinstvene matematičke formule koja određuje tačnu razmeru boja za njihovo platno. Izlivanjem boja stvaraju potpuno unikatno umetničko delo koje, nakon sušenja, nose kući kao uspomenu na svoj neponovljivi genetski otisak.
Otisak prsta kao biološki potpis	Hol Departmana (prizemlje)	Znate li da nosite potpis koji nikada niste potpisali? To je vaš otisak prsta - jedinstven biološki potpis svake osobe. Ove kožne šare, dermatoglifi, počinju da se formiraju još u 6. nedelji trudnoće, i jednom formirane, ostaju nepromenjene tokom čitavog života. Osim u identifikaciji osoba, primenu su našli u medicini, populacionim istraživanjima, utvrđivanju očinstva... Pridružite nam se na radionici i otkrijte osnovne oblike dermatoglifa kroz analizu sopstvenog otiska.
Body report: šta pokazuje tvoja vaga?	Hol Departmana (prizemlje)	Da li znaš od čega je sačinjeno tvoje telo? Ukupna telesna masa se deli na masnu i nemasnu komponentu. Masnu komponentu čini ukupna mast u tvom organizmu, dok nemasnu komponentu čine mišići, kosti i unutrašnji organi. Na radionici ćeš dobiti svoj lični „Body report”- saznaćeš da li je tvoja telesna masa optimalna, kakav je odnos mišića i masti i koliko ti je minimalno energije potrebno za svakodnevno funkcionisanje.
Zapisano u kostima	Hol Departmana (prizemlje)	Da li ste se ikada zapitali kako se na osnovu kostiju može utvrditi identitet osobe? Odgovor je jednostavan - sve je zapisano u kostima, samo

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		treba znati pročitati. Ukoliko biste voleli da se oprobate u ulozi forenzičkog antropologa ili antropologa koji se bavi bioarheologijom i naučite kako se na osnovu karlice i lobanje utvrđuje pol osobe, posetite našu radionicu.
Genetička igraonica: Kako nasleđujemo osobine?	Hol Departmana (prizemlje)	Otkrij tajne nasleđivanja! Pridruži nam se u interaktivnoj genetičkoj igraonici i otkrij kako se osobine prenose sa jedne generacije na drugu! Kroz zabavnu igru sa šarenim klierima i rodoslovnim stablom pratićeš put gena od baka i deka, preko roditelja, sve do deteta. Istraži kako nastaju različite nasledne osobine, sastavi svoj genetički kod i rekonstruiši osobine jedne porodice. Postani mali genetički detektiv, reši porodičnu misteriju i otkrij kako funkcioniše nasleđivanje!
Hemikalije iz našeg okruženja: Zavirimo u svet toksikologije	Hol Departmana (prizemlje)	Šta se dešava ćelijama kada dođu u kontakt sa štetnim supstancama? Da li promene možemo da vidimo svojim očima? Na ovoj radionici postaćeš mali istraživač! Pogledaćeš kroz mikroskop i zaviriti u tkiva jetre i jajnika, uporediti različite preparate i otkriti kako naučnici prepoznaju promene u ćelijama. Upoznaćeš i ćelije koje se gaje u laboratoriji i saznaćeš kako one pomažu naučnicima da proučavaju uticaj različitih supstanci na organizam. Ako bude moguće, upoznaćemo i zebrice, male ali veoma važne pomagače u naučnim istraživanjima! Uzmi mikroskop i kreni u potragu za promenama koje se kriju u svetu ćelija!

Svet se menja

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Pijaca prirode	Hol Departmana (prizemlje)	Na ovoj pijaci ne kupuješ voće i povrće, već čitavu močvaru! Na početku dobijaš 100 poena i biraš šta ćeš staviti u svoje stanište: pticu, ribu, žabu, lokvanj, trsku... Ali pazi, budžet je ograničen i ne možeš kupiti sve. Kad završiš kupovinu, okrenućemo kartice onoga što je ostalo na tezgi i otkriti šta se dešava kada tog dela prirode nema. Da li će tvoj ekosistem biti zdrav, ugrožen ili u krizi? Za samo par minuta shvatićeš da u prirodi ništa nije nebitno.
Putovanje kroz svetlu noć	Hol Departmana (prizemlje)	Kako svetla grada zbunjuju životinje i zašto nam je svima potreban mrak? Odgovore ćeš pronaći kroz društvenu igru o svetlosnom zagađenju! Baci kockicu, pomeraj figuru i pokušaj da prvi stigneš do cilja. Usput te čekaju prečice, obilaznice i izazovi zasnovani na stvarnim situacijama iz prirode. Jedan pogrešan korak i vraćaš se unazad! Kroz igru ćeš saznati kako noćne i dnevne vrste koriste svetlost i tamu i kako veštačko osvetljenje menja život biljaka, životinja i ljudi.

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Tajni život komposta – Od otpada do smeđeg zlata!	Hol Departmana (prizemlje)	Da li znaš da kora od jabuke, ljuska jajeta i suvo lišće mogu postati super-hrana za zemljište? Pođi sa nama u tajni svet kompostiranja! Prvo ćeš u brznoj igri razvrstati šta sme, a šta ne sme u komposter. Zatim ćeš od zelenih i smeđih slojeva složiti savršen „sendvič“ za mikroorganizme. Zaviri u Petrijeve šolje u kojima rastu bakterije i gljive iz komposta, a pod mikroskopom upoznaj sićušne heroje koji otpad pretvaraju u smeđe zlato. Saznaćeš i kako mali koraci kod kuće prave veliku razliku za planetu.

Svet životinja

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Pokezoologija	Hol Departmana (prizemlje)	Pokemoni ove godine slave 30. rođendan! Od prvih 151 „džepnog čudovišta“ na Game Boy konzoli danas ih ima više od 1000, a mnogi su nastali po uzoru na životinje koje zaista postoje. Neke od njih su toliko neobične da ćeš teško poverovati da su stvarne! Dođi i otkrij koja su bića inspirisala tvoje omiljene Pokemone i šta o tim životinjama kaže nauka. Proveri koliko dobro poznaješ i svet Pokemona i pravi životinjski svet. Iznenađenje je zagarantovano!
Kutak teraristike	Hol Departmana (prizemlje)	Da li ti se ježi koža kad vidiš pauka? Onda je ovo pravo mesto za tebe! U Kutku teraristike upoznaćeš tarantule, bubašvabe, škorpije i druge nesvakidašnje stanovnike terarijuma. Od ljudi koji ih gaje saznaćeš iz prve ruke kako ove životinje žive, šta jedu i kako se o njima brine. Postavi sva pitanja koja te zanimaju, podeli ono što već znaš i proveri koliko su tvoji strahovi zaista opravdani. Možda kući odeš sa novim ljubimcem na listi želja! Škorpije te čekaju...
Ptičji detektivi	Hol Departmana (prizemlje)	Postani ptičji detektiv! Kljun i noge otkrivaju mnogo o tome kako ptica živi, samo treba znati čitati tragove. Dobićeš kartice sa fotografijama ptica, njihovih kljunova, nogu i hrane, a tvoj zadatak je da pažljivim posmatranjem otkriješ šta čemu pripada. Zašto neke ptice imaju dugačak i tanak kljun, a druge kratak i snažan? Čemu služe plovne kožice, a čemu oštre kandže? Kada rešiš slučaj, smestićeš svaku pticu u njeno stanište i složiti njenu priču: ko je, čime se hrani, kako se kreće i gde živi.
ZOOGAMI – napravi životinju, otkrij njen svet!	Hol Departmana (prizemlje)	U kreativnoj radionici Zoogami deca će od papira izrađivati različite životinje i kroz igru upoznavati njihov način života. Kada naprave svoju životinju, mali „eko-zooolozi“ imaju zadatak da otkriju čime

Naziv radionice	Lokacija	Opis
		se ona hrani, koje stanište naseljava i na kom delu planete živi. Kroz zabavu, kreativnost i pogađanje, deca će povezivati izgled i osobine životinja sa njihovom ishranom, staništem i geografskom rasprostranjenošću.
Svet zoonoza	Hol Departmana (prizemlje)	Radionica kroz igru i interaktivne aktivnosti upoznaje učesnike sa zoonozama – bolestima koje se mogu prenositi između životinja i ljudi. Učesnici će kroz kartašku igru Germ-O, zasnovanu na pravilima igre UNO, povezivati različite zoonotske bolesti sa njihovim tipičnim domaćinima i načinima prenošenja. Kroz igru će otkrivati kako su zdravlje ljudi, životinja i životne sredine međusobno povezani, odnosno zašto je One Health pristup važan za prevenciju i kontrolu bolesti.

Naučnici u akciji!

Naziv radionice	Lokacija	Opis
English Club: Let's Talk Science!	Levi hodnik hola Departmana (prizemlje)	Da li voliš nauku i engleski jezik? Pridruži nam se na interaktivnoj radionici gde ćeš kroz zanimljive prezentacije naših studenata i zabavne kvizove i igre imati priliku da proveriš i unaprediš svoje znanje iz biologije i ekologije, saznaš čime se to bavi bioinformatika, istražuješ, učiš i družiš se. Pokaži šta znaš, nauči nešto novo i zabavi se dok vežbaš engleski!

Gostujuće radionice

Naziv radionice	Lokacija	Opis
Hajde sa nama na teren Izlagač: NIDSBE "Josif Pančić"	Hol Departmana (prizemlje)	Da li ste se ikada zapitali kako izgleda jedan dan biologa i ekologa na terenu? Pridružite se članovima Naučno-istraživačkog društva studenata biologije i ekologije „Josif Pančić“ i zavirite u svet terenskih istraživanja! Otkrijte šta sve staje u istraživački ranac, kako izgleda život u kampu i kakve se avanture kriju iza svakog izlaska u prirodu. Upoznajte zanimljive primerke iz zbirke prikupljenih tokom terenskog rada, saznajte kako se istražuju biljke, životinje i njihova staništa i otkrijte zašto je teren nezaobilazan deo biologije i ekologije. Možda baš ovde počinje vaša sledeća istraživačka avantura!
Gore gore gore gore - zagrevanje za ekološku katastrofu Izlagač: Društvo mladih	Hol Departmana (prizemlje)	Kako požari, vulkani i efekat staklene bašte utiču na našu planetu? Kroz zanimljive eksperimente, 3D modele vulkana i slagalicu tektonskih ploča, otkrićemo kako nastaju ove pojave i kakve posledice ostavljaju na životnu sredinu. Zavirićemo

istraživača Branislav Bukurov, Udruženje studenata turizma i ugostiteljstva Pavle Tomić, Udruženje EGEA sa Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo		u svet satelitskih snimaka požara, istražiti kretanje magme i otkriti kako prirodni procesi utiču na klimu. Na kraju nas očekuju zanimljiva pitanja i brzi kviz – da proverimo koliko smo naučili i zajedno razmislimo: možemo li zaštititi našu planetu?
ReAkcija Izlagač: Departman za hemiju, biohemiju i zaštitu životne sredine, Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu	Hol Departmana (prizemlje)	Zavrti kockicu, zakorači na tablu i pripremi se za uzbudljivu naučnu avanturu! ReAkcija je interaktivna edukativna igra koja spaja hemiju, biohemiju i ekologiju kroz zanimljiva pitanja, praktične izazove i jednostavne eksperimente. Prepoznaj modele molekula, otkrij kako hemijski procesi funkcionišu u živim sistemima, posmatraj hemijske reakcije i testiraj svoje znanje kroz „EKO-SPAS“ zadatke, u kojima biraš rešenja za različite probleme u životnoj sredini. Kroz igru, eksperimentisanje i istraživanje otkrićeš koliko su hemija, živi svet i priroda međusobno povezani. Izazovi i pitanja prilagođeni su različitim uzrastima, zato pozovi drugare i pokaži da nauka može biti i zabavna i korisna!
Tragom jedne reke Izlagač: Zrenjaninska gimnazija	Vežbaonica 16 (I sprat)	Zavirite u svet Begeja kroz istraživački rad učenika Zrenjaninske gimnazije uključenih u projekat „Istraživači Begeja“! Upoznajte se sa njihovim dosadašnjim aktivnostima i rezultatima, a zatim preuzmite ulogu malih istraživača – mikroskopirajte i analizirajte uzorkovani materijal i otkrijte šta se sve krije u kapljici reke. Kroz neposredno istraživanje saznaćete više o živom svetu vodenih ekosistema i važnosti očuvanja reka. Dođite da zajedno istražujemo, otkrivamo i učimo o prirodi koja nas okružuje!
Eko-dizajn Izlagač: Zrenjaninska gimnazija	Vežbaonica 16 (I sprat)	Da li ste znali da materijali koje svakodnevno bacamo mogu dobiti novu namenu i postati korisna nastavna sredstva? Učenici Zrenjaninske gimnazije pokazaće vam kako se materijal za reciklažu može pretvoriti u kreativne modele koji olakšavaju učenje biologije. Pridružite nam se i otkrijte kako se maštom, kreativnošću i malo spretnosti otpad može pretvoriti u zanimljiv alat za istraživanje i upoznavanje živog sveta!
Match-uj ptice Izlagač: Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije	Hol Departmana (prizemlje)	Koliko dobro poznaješ ptice? Kroz niz zabavnih i interaktivnih aktivnosti, mali istraživači imaju priliku da otkriju raznovrsnost ptičjeg sveta! Očekuju ih izazovi u kojima će povezivati ptičja pera sa odgovarajućim vrstama, pronalaziti parove

		ptica istih vrsta i testirati pamćenje kroz igru memorije. Posebno iznenađenje biće ilustracija krila različitih vrsta ptica grabljivica, ispred koje će posetioci moći da se fotografišu i na trenutak dožive svet iz ptičje perspektive! Najuspešnije učesnike očekuju i simbolične nagrade, a sve posetioce prilika da kroz igru nauče nešto novo o pticama i njihovom značaju u prirodi.
Vlažna područja - Superheroji Dunava! Izlagač: Poljoprivredni fakultet, Departman za uređenje voda	Hol Departmana (prizemlje)	Zakoračite u svet vlažnih staništa kroz <i>Living Floodplains Digital Toolbox</i> – besplatnu onlajn platformu koja nauku pretvara u zabavno i interaktivno iskustvo! Zaigrajte <i>Wetland Fresk</i> i otkrijte kako vlažna staništa prečišćavaju vodu, ublažavaju poplave i čuvaju biodiverzitet. Istražite <i>Blue-Green Space4All</i> i saznajte zašto su zelene i plave površine važne za gradove budućnosti, a uz aplikaciju <i>Wetland4Life</i> okušajte se u mapiranju i praćenju vlažnih područja i doprinesite naučnim istraživanjima. Nastavnike i edukatore očekuju i besplatni materijali za upotrebu u nastavi. Radionica je namenjena svima – od najmlađih istraživača do radoznalih odraslih. Dođite da se igramo, istražujemo i otkrijemo kako možemo pomoći u očuvanju ovih dragocenih ekosistema!
Čarobno oko Izlagač: Departman za fiziku, Prirodno-matematički fakultet Univerzitet u Novom Sadu	Hol (I sprat)	Kako naše oko vidi svet? Možemo li uvek verovati onome što vidimo? Kroz zabavne oglede i optičke iluzije istražićemo tajne vida, otkriti kako nastaju boje i saznati zašto nas sopstvene oči ponekad mogu prevariti! Pridružite nam se u maloj avanturi kroz svet svetlosti, boja i neobičnih vizuelnih trikova i otkrijte da ono što vidimo nije uvek baš onako kako izgleda!
Upoznajmo živi svet močvare Zasavica i Mačve Izlagač: Pokret gorana Sremska Mitrovica	Hol (I sprat)	Zavirite u fascinantan svet biljne i životinjske raznovrsnosti! Očekuju vas različiti prirodnjački preparati – od herbarijuma, insektarijuma i osušenih beskičmenjaka do lobanja, dermopreparata i uzoraka sačuvanih u etanolu. Uz pomoć lupe istražićete i najsitnije detalje, dok će fosilni ostaci otkriti kako je izgledao život u davnoj prošlosti. Kroz izložene primerke i prateću prezentaciju upoznaćete raznovrsnost živog sveta i zaviriti u priču o njegovom razvoju kroz vreme. Dođite da zajedno istražujemo prirodu – nekada i sada!
Biološka avantura	Vežbaonica 16 (I sprat)	Da li ste spremni da zavirite u svet živih

Izlagač: Mitrovačka gimnazija		organizama i otkrijete šta se sve krije u njima? Kroz zanimljive eksperimente i interaktivne izazove, upoznaćemo procese koji pokreću život! Izolovaćemo DNK iz banane i otkriti gde se čuva genetička informacija. Izdvojićemo hlorofil iz lista i saznati zašto je ovaj zeleni pigment važan za biljke. Istražićemo disanje kvasca i posmatrati kako mikroorganizmi obavljaju svoje životne procese. Na kraju ćemo testirati znanje kroz zabavnu biološku igru! Pridružite nam se i otkrijte da biologija nije samo ono što učimo iz knjiga – već nauka koju možemo istraživati, posmatrati i upoznati sopstvenim rukama!
Od plamena do mikrosveta-tajne prirode Izlagač: JP "Vojvodinašume"	Hol Departmana (prizemlje)	Spremite se za avanturu kroz različite kutke prirode! Kroz interaktivne radionice otkrićete kako šumski požari utiču na životnu sredinu, upoznati ekologiju životinja i zaviriti u tajanstveni svet slepih miševa. Mikroskopiranjem ćete istražiti nevidljivi svet organizama koji naseljavaju bare, dok ćete kroz kreativnu radionicu pokazati svoju maštovitost i napraviti jedinstvene razglednice od prirodnih materijala. Dođite da zajedno istražujemo, učimo i stvaramo, jer priroda krije mnogo više nego što na prvi pogled možemo da vidimo!
MDPI	Hol Departmana (prizemlje)	Promocija aktivnosti i materijala kompanije
BIOSPIN	Hol Departmana (prizemlje)	Promocija aktivnosti i materijala kompanije

PRIJATELJI NOĆI BIOLOGIJE I EKOLOGIJE

